

3. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» (згідно з Постановою Верховної Ради України від 24 лютого 1994 року N 4005-XII).
4. Калініченко О. А. Декоративна дендрологія: Навч. посіб. / О. А. Калініченко. — К. : Вища шк., 2003. — 199 с.
5. Кулага Л.Н. Природа и жилые районы городов. / Л.Н. Кулага. — М.: Стройиздат, 1986. — 150 с.
6. Кулагин Ю.З. Древесные растения и промышленная среда. / Ю.З. Кулагин. — М.: Наука, 1974. — 124 с.

КАНИСТЕРАПИЯ: СОБАКИ-ТЕРАПЕВТЫ ЛІКУЮТЬ ЛЮДЕЙ

Дуда А.О.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Каністерапія — один з видів лікування і реабілітації людини за допомогою звичайних або спеціально відібраних і навчених собак під наглядом кваліфікованих фахівців (також — відома, як лікувальна кінологія).

Каністерапія в цілому, як метод корекційного та розвиваючого впливу має дуже глибоке історичне коріння. У первісному суспільстві, віра у могутність тварини-тотема змушувала людей дотримуватися певних норм і правил, регулювала спілкування і була одним з джерел благополуччя і спокою. Священні амулети носили на тілі, як символ заступництва і успіху; ритуальні танці допомагали зняти злість, агресивність після невдалого полювання або, навпаки, підзарядитися енергією; звернені до могутньої тварини заклинання і голосіння над хворою людиною або жінкою, що народжує — все це частково прообрази анімалотерапевтених прийомів.

Збереглися документи, які свідчать про те, що вже в 1792 році в лікарні для душевнохворих у Йорку (Англія) собаки використовувалися як частина терапевтичного процесу. Хворі спілкувалися з ними, доглядали за ними, і було відзначено позитивний вплив подібних методів на поведінку людей і ефективність лікування. [1]

Протягом декількох століть в інших країнах Європи використовувався заспокійливий і розвиваючий ефект взаємодії з собаками пацієнтів психіатричних клінік та притулків, після чого в США собаки стали використовуватися для психотерапевтичної допомоги в деяких подібних установах. За даними дослідження Animal Planet першим в історії каністерапії є легендарний йоркширський тер'єр Смокі(Смокі). Смокі був зарахований до складу 26-го розвідувального авіаполку 5-ї Армії ВПС США, пройшов через Другу світову війну, заслужив 8 бойових нагород і отримав звання капрала. Смокі працював у госпіталях як собака-терапевт протягом 12 років, під час і після Другої світової війни. Американські лікарі Червоного хреста помітили, що в госпіталях, де собакам не забороняється гуляти по території, поранені прагнули проводити з ними якомога більше часу. Після проведеного дослідження з'ясувалося, що і процес одужання в таких установах йшов більш успішно.

Каністерапія як науковий метод починає набувати популярності з другої половини ХХ століття. Родоначальником каністерапії є нью-йоркський лікар-психолог Борис Левінсон. Спілкування з тваринами стало застосовуватися не тільки для зняття нервової напруги, а й для

зцілення людей з дуже серйозними діагнозами. Б. Левінсон виявив, що застосування каністерапії виправдано в роботі з нетовариськими, скутими, замкнутими дітьми, з дітьми, що страждають аутизмом, шизофренією. Він прийшов до висновку, що спілкування з собакою в якості основного компонента психотерапії може допомогти аутистам почати контактувати з реальністю. [1]

Особливу значимість має каністерапія для категорії дітей з обмеженнями у розвитку, собака дає їм можливість не тільки знайти собі друга, але і справлятися зі своєю недостатністю. Собаки допомагають подолати самотність, знімають психо-емоційне напруження, дають позитивні емоції, і багато, багато іншого.

Спілкування з собакою відіграє особливу роль в соціально-психологічному благополуччі дітей, воно дає необхідне емоційне «підживлення» і саме по собі є гарною психотерапією. Особливо воно необхідне дітям, які нерідко страждають від самотності у власних сім'ях, а також дітям з неблагополучних сімей.

Собаки незамінні при роботі з дітьми, які страждають на аутизм. Вони надзвичайно впливають на поведінку таких дітей. Присутність або пасивна участь у терапії дружельно налаштованого собаки збігається з помітним поліпшенням у поведінці дітей та зниженням таких проявів аутизму, як занурення в себе.

Собак використовують для профілактики і лікування простудних захворювань, захворювань серцево-судинної системи, при безсонні, при алергії і астмі. Собаки діагностують напади епілепсії і можуть попередити про настання епілептичного припадку за 20 хвилин. Собаки дуже дієві для лікування нервового напруження, при розсіяності уваги. Особливо ефективними вони є при почутті самотності, покинутості, в стані депресії. Та одним з найбільш поширених напрямів використання каністерапії є допомога хворим, що страждають на ДЦП і аутизм. [2]

На сьогоднішній день каністерапія широко розповсюджена в країнах західної Європи, Америки, подібний досвід є в Росії, Польщі, і все частіше до даного методу звертаються і на Україні.

Згадайте, що ще Редьярд Кіплінг стверджував: «Купіть цуценя і ви придбаєте найвідданішу любов на світі!» Чотирилапий друг здатний так тонко нас розуміти, так точно уловлювати зміну в нашому настрої, так безоглядно любити і довіряти — що цими своїми якостями робить нас кращими, зцілює душу і тіло, вселяє силу і віру в себе.

Література

1. Бурно М. Е. Терапия творческим самовыражением. — Москва: Медицина», 1989.
2. Субботин А. В., Ращевская Л. Л. Лечебная кинология. Теоретические подходы и практическая реализация. — Москва: «Макцентр. Издательство», 2004.